

CLASS – IX
SANSKRIT
ASSIGNMENT 3

ASSIGNMENT No. 2

शाब्दकपाणि

प्र. I शैलशंकितपदैषु का विभक्तिः किं च तत्त्वम् ?

1. पितामहः । प्रणमामि ।
2. हयम् अग्रे सुतेः प्रभावः ।
3. सौतनः सर्वाधिकान् अंकान् प्राप्य उत्तीर्णः जातः ।
4. सुनिष्ठा जीवहिंसो भिदिता ।
5. ह्यप्ये विद्वान् च महान् श्वाकपला ।
6. कुत्रैः सह सम शोभता जगत्परा ।
7. मेघदूतम् गङ्गापथैः कलिद्वारास्त्य रत्नम् ।
8. अहम् विद्यायाः कलारम् सुकम् चलाभि ।
9. बालकैः शलैः बुद्धिगन्तव्यम् ।
10. पुत्रः पिता सह गच्छति ।
11. अग्रे महाराजस्य प्रतिलिखितम् ।
12. कपीनाम् तु का कथा ।
13. शः पतिपुत्रं विद्यालये स्व शिक्षताम् ।
14. अग्रे श्वहा ।
15. नकुलैः कृष्णसर्पः दूषितः ।
16. श्वहाः कर्ता अस्माकं श्वहाः बलैः ।
17. अथवाः हवन् कुर्वन्ति ।
18. महापुरुषाणाम् विषये किञ्चित् वदामि ।
19. अहम् पशवः निर्देशः अमन्ति ।
20. साता इमारैः कोकलं पवति ।
21. बहवः सुखे जलम् आनयन्ति ।
22. कथायाः कलारः अकलाः ।
23. विद्याः आचार्यन् उपगच्छत ।
24. जानौः किरणः न दृश्यन्ते ।
25. सुधीः कथं कोलाहलः दूषते ।
26. सहितान्ता जलम् आनय ।
27. अस्मत्पुत्राणां नीतिशास्त्रोपदेशाय गवन्तः अमणम् ।
28. इदम् पुस्तकम् कीर्त्तये दास्यामि ।
29. शोभापत्रायाम् के के सम्मिलिताः ।
30. नतिः स्व बलाद् गरीयसी ।
31. वाटिकायाम् वृक्षाः अस्ति ।

32	संस्कृतौ मातृस्य प्रतिष्ठा अस्ति।
33	त्वया सह अन्यः कः आगतः ?
34	माम् शकं शरणं व्रज।
35	शक्तदुर्गम् दिल्लयाम् अस्ति।
36	कस्याः नाम शया अस्ति ?
37	हे पुत्रि, त्वम् धन्या।
38	तव किम् नाम ?
39	सुतार्य मौजनं पच्छ।
40	तव पितुः किं नाम ?
41	कृषकाः नद्याः जलेन क्षेत्राणि सिञ्चन्ति।
42	ये छात्राः परिश्रमेण पठन्ति ते सफलाः भवन्ति।
43	शास्त्रायाः श्रमाः उत्पद्यन्ति।
44	वन्दे मातरम्।
45	गुश्वे नमः।
46	अरस्वत्याः हस्ते वीणा अस्ति।
47	अगराः मधु पिबन्ति।
48	बालाः फलानि श्वदन्ति।
49	उमा लेश्वन्या लिखति।
50	सः मम आता।
51	मम गृहे बहूनि वस्तूनि।
52	अस्य वृष्णा विद्याला सः तु करिद्रः भवति।
53	दुमानि पुस्तकानि नवमस्कहायाः सन्ति।
54	अस्मिन् गृहे फलानि संलग्नानि।
55	त्वम् केन सह गच्छसि ?
56	पैषान् विद्या न भवति ते पृथिव्यां मारुपाः भवन्ति।
57	अनया बालिकया गीतं गीयते।
58	गृहम् दुग्धम् न रोचते।
59	दुमाः नार्यः किं पचन्ति ?
60	पद्मिन् गृहे अतिथिसत्कारः भवति तत्र देवाः निवसन्ति।
61	मया सह मम आता आगतः।
62	सः पितुः सकाशम् आगच्छत्।
63	अगुतराणि दुमानि बीजानि।
64	उज्जयिन्याम् साधवः नाम विप्रः।
65	विप्रः नकुलं बालश्रयां उपवस्थाय अगच्छत्।
66	अनुद्धताः सत्पुरुषाः समृद्धिभिः।

67. शैलवर्षस्य विरूपणं शुक्लता ।
 68. न अन्त्यक्षेधान् ब्रूयात् ।
 69. वा सिद्धौ उत्सर्गं गच्छेत् ।
 70. राज्ञा परिहृतसन्ध्याम् कारितवान् ।
 71. कीलोडनि शुक्लनासद्वन्त आरोहति सतां शिखः ।
 72. विष्णुशर्मा कथामिः राजकुमारान् सिद्धितवान् ।
 73. त्वन् कस्ययाम् कस्ययाम् पठसि ?
 74. शमायणम् केन रचितः ?
 75. इदम् नौजनं कर्मै अस्ति ?
 76. कस्तूरी सृगेभ्यः जायते ।
 77. घर्मः केषाम् मित्रं सवति ?
 78. सः कपिम्पुः चपाकान् पचदति ।
 79. रामः पित्रोः आश्राम् अपालयत् ।
 80. आवधोः माता चिकित्तिरका अस्ति ।
 81. द्वात्राः आश्रमेषु पठन्ति ।
 82. युधमाकम् विद्यालयः कुत्र अस्ति ?
 83. सः असमन्वयन् निमन्त्रण-पत्रम् अयच्छत् ।
 84. सः स्वर्गे पितृन् अपश्यत् ।
 85. सा प्रगल्भाम् विश्वासं करोति ।

प्र. ३ कौष्ठके प्रदत्तशब्दानाम् उचितरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत —

1. पुत्रः श्वेतकेतुः आसीत् । (आरुणिः/आरुणिम्/आरुणैः)
2. द्वादशवर्षीयं तं पुत्रं _____ आरुणिः उवाच । (पिता/पित्रा/पितुः)
3. हे _____ ! गुरुं प्रति गच्छ । (श्वेतकेतुः/श्वेतकेतौ/श्वेतकेतौ)
4. सः शर्वान् _____ शर्पान् अपठत् । (वेदाः/वेदान्/वेदानाम्)
5. पिता _____ तत्त्वज्ञानं प्रतिपादयति । (दृष्टान्तेन/दृष्टान्तम्/दृष्टान्तस्य)
6. अपुत्रशर्पा _____ बीजानि । (इमे/इमाः/इमानि)
7. _____ मार्गं स्नातुं गता । (तस्य/तस्याः/तस्यै)
8. तत्कुलं _____ लयनस्याप्य गच्छामि । (बालरक्षाम्/बालरक्षायाम्)
9. वधे _____ परिदुष्टाः । (वलकलैर्मयः/वलकलैः/वलकलेषु)
10. अनुसूहीतः अस्मि । (अहम्/त्वम्/वयम्)
11. अश्रमः कुत्र अस्ति । (अध्वेः/अध्विः/अध्वौ)
12. गतिः तीव्रा अस्ति । (वायुः/वायुना/वायुनाः)

